XXXVII. évfolyam. 111-ik szám. ∞ ∞ Egyes szám ára 1 leu.

ELOFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre ... ... 240 Lei.
Fél évre ... ... 120 Lei.
Egy negyed évre ... 60 Lei.
Egy hóra ... ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak palotájában.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I (József Főherceg-út) 22. szám.

TELEFON-SZAM 151.

ARAD, 1922. ∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. ∞ ∞ Kedd, május 23.

Egyesités — egyenjoguság!

Romániának holnap, kedden nemzeti ünnepe van. A románok által lakott, de azelőtt más birodalmakhoz tartozott területek egy ségesitésének ünnepe. Az országhatárok azonban ugyszólván sehol sem ethnikai határok egyuttal, tehát az egységesités sem mehetett oly módon végbe, hogy egyuttal tekintélyes számu népkisebbségeket, különösen pedig a magyar birodalom volt részeiből nagyszámu magyarságot ne ragadt volna magával. Az anyaországtól elszakitott magyarság beletörődött immár ebbe az uj helyzetbe és igyekszik teljesiteni mindazokat a kötelességeket, melyeket ez az uj helyzet, ez az uj országrendezés rája ró. Ennélfogva senkisem foghatja ránk és senkinek sem áll jogában ránk fogni, hogy ünneprontók vagyunk, ha a mai nemzeti ünnep alkalmából azzal a jogos követelésünkkel fordulunk az ország sorsának irányitóihoz, hogy kisebbségi jogainkat, amelyeket a Párisban kötött kisebbségi szerződés és a volt magyar részek románsága az albajuliai határozatokban lefektetett, biztositsa számunkra és valósitsa meg azokat. A testvéri béke, a nyugodt munkateljesités, tehát az ország érdekében kérjük azt a magunk számára. Az egyenlő kötelességeket az egyenlő jogok teszik könnyebben elviselhetővé. Amikor az egész ország ünnepi diszt ölt, gondoljon a románság az ország népkisebbségeire is és részeltesse őket azoknak a jogoknak a teljességében, amely alkalmas arra, hogy az ország minden egyes fiából kiváltsa a teljes egyenjoguság felemelő érzését. Nem elegendő különböző országrészek egyesitése, hanem legalább is annyira fontos az egy- és ugyanazon országban lakó különböző nemzetek lelki harmóniájának megteremtése, melyet csakis a szó legtágabb értelmében vett egyenjoguság hozhat létre. A romániai magyarság keresi az utat, mely e lelki harmóniához vezet, meg is jelöltük a módját, melylyel ez elérhető, most a román kormányférfiakon a sor, hogy ezen az uton találkozzunk. Ez az óhajunk Romániának nemzeti ünnepén.

Magyar politikus Erdély magyarjairól.

(Szükségesek a gazdasági és kereskedelmi megállapodások.)

Egy erdélyi magyar hirlapiró fel kereste Budapesten *Ruppert* Dezsőt, a magyar politikai ellenzéki mozgalmak egyik legmarkánsabb vezetőjét, akitől Erdélyre vonatkozó intervjut kért. A képviselő a következő nyilatkozatot tette:

— Nem tartom szerencsés dolognak, ha a magyarországi politikusok olyan kijelentéseket tesznek az elcsatolt területek magyarsága számára, amelyeket mintegy politikai direktivaként taktikai tanácsként adhatnának. Mi termé szetszerűleg nem ismerhetjük az ottani politikai élet anatómiáját, igy én csak arról beszélhetek, hogy milyen módon lehet szükséges a magyar külpolitikának megtalálnia azokat az utakat, amelyek az ottani politikai atmoszférát a magyar kisebbségek számára könnyebbé teszik. Elkerülhetetlenül szükséges nek tartom, hogy azokat a tárgyalásokat, amelyeket Bethlen István gróf magyar miniszterelnök Bratianu Jonel román miniszterelnökkel Genuában megkezdett, mihamarább az összes problemákra kiterjedő érdemleges részletes tanácskozások kövessék. Ezek a két állam közt helyre kell hogy állitsák az egymás népei, különösen pedig a magyarországi, valamint a román területen élő nyelvi kisebbségek között a bizalmat. Az én véleményem szerint hasznos gazdasági és kereskedelmi megállapodások háttérbe szorithatnák azokat a politikai és érzelmi momentumokat, amelyek ma az ellentétek oroszlánrészét képezik. Feltétlenül helyesnek és szükségesnek tartom, hogy Erdély magyarsága a politikai porondon teljes erejével és lehetőleg teljes egységével vegyen részt.

A hősök napja.

Dr. *Robu* János főpolgármester a csütörtöki ünnepre vonatkozólag a következő hirdetményt adta ki:

A május 25-ikére eső hősök napjának megünneplésével kapcsolatban a lakosság tájékoztatása céljából közhirré teszem, hogy e napon délelőtt tiz órakor a város területén lévő összes felekezeti templomokban ünnepélyes gyászistentisztelet fog tartatni, melyek a kiadott rendelkezések szerint a katonai és polgári hatóságok kiküldöttei is résztvesznek. E napon egész napon keresztül a köz- és magánépületek, nemkülönben a nyilt üzletek birók üzletei nemzeti szinü lobogókkal diszitendők fel a vonatkozó rendeletek értelmében, minek teljesitésére a közönséget annál inkább felkérem, nehogy a

BUDAPESTI LEVÉL

Pitli-bár.

Nyildosnak a korcsmaajtók egymásután s mint forró, lihegő torkok, vetik ki magukból a korhelyek tarka seregét. Az ivók gőze s cigarettafüstje laposan terül el a járdán és a korcsmárosok könyörtelen kiáltása ki-kiriadoz az éjszakába: „Záróra, uraim!" Bent a lámpákat oltogatják s megtelik az utca az éj szomoru-vidám fiaival, akiknek, bár illendően bemutatták áldozatukat Bacchus oltárán, eszük ágában sincs, hogy hazamenjenek. Vitatkozó csoportok gyüldösnek az utca két oldalán, a cigányok is jönnek már s osztozkodva marakodnak a „lové"-n, elázott emberek baktatnak a fal mellett, beszélgetnek a lelkiismeretükkel vagy csendesen dudoráznak, ott a távolban kocsi kereke kattog, autó tülke bug az éjbe: vagy öt percig zenebonázik a világváros, aztán szétterül a csend az utcán mint valami fénypontos, fekete lepel, melyet az alvó világváros magára rángicál.

— Szesz kéne! — hallatszik valahonnan öblösen.

— Menjünk haza, Stefcsek... — dünnyögi valaki.

De Stefcsek ur nem akar hazamenni. Dörgő basszusa átveri a harmadik utcát is, ahogy a záróra rendeletet szidja. Társába fogódzik a lámpafa tövében, majd hangos kurjantással állitja meg az éjfél vándorait, kik előbukkannak a vaksi utcák tömkelegéből.

— Hova pajtás?

— A pitli-bárba...

Pitli-bár? Hát ez mi a csoda? Bérkocsi robog el mellettünk, jókedvü fickók ülnek benne s odakurjantanak ezek is a kocsisnak:

— Hajts a pitli-bárba!

A kocsi a körut felé kanyarodik, visszhangja kerepel a házak között, aztán megáll vendégeivel a — bérkocsi-állomáson.

Itt a pitli-bár! Vagy tizenöthuszár éjszakázó lump sürög-forog a kocsistandon, a lovak fejében zabostariszurya az ő kezükben pálinkás pohár, jókedvüen koccintgatnak és isznak, a kocsimosó pedig szorgalmasan töltögeti az italt ő a bár-tulajdonos...

— Mit mér? — dörgi Stefcsek

— Ne kiabáljon a naccságos ur — inti a kocsimosó. — Elveszik az üzletemet...

A társaság méltatlankodva pisszegi le Stefcseket.

— Mi tetszik? — mosolyog a bár-tulajdonos. — Van itt minden. Triple sec, Curacao, Cherry Brandy, Chartreuse, barack vagy amit akar az ur...

— Tölts! — bug föl a kórus.

Puttyan a dugó s a kocsilámpa szende világánál bugyborékol a pókhasu üveg. A kocsimosó kinyitja üzlete ajtaját s válogatott italait svábos dialektussal fölsorolja. Ki hinné, hogy a pitlitartó szerszámládába annyi drága itóka belefér? Igen! Ez a szerszámláda a bár-söntés, a kocsiállomás a bárhelyiség, a bóbiskoló gebék falkerei gyanánt szolgálnak, a bérkocsissegédek pedig a bár-tulajdonos kocsimosónak a pincérei: ők hordják szét a pálinkás poharat az urak között.

— Mi van itt? — dörrent ránk egy mély hang.

— Jöjjön csak, biztos ur — kiabálják a bár-vendégek. — No csak!

És a biztos ur is iszik egy pohárkával. Nem olyan égbekiáltó bün. Éccaka van s neki is jól esik egy korty ital. Stefcsek koma egy egész üveg Cherry Brandy-re alkuszik, de a bár-tulajdonos kocsimosó csak a poharankint való, pontos kimérésnek a hive. Egy pohár husz korona. Se több, se kevesebb. Ő nem árdrágitó, nem is uzsorás. Mit nyer rajta, mikor ilyen öblös a pohár?

— Féldecis — csititja Stefcseket egy kedves fiatal ur.

Hangulat pezseg az utcán az egyik csoport halkan dudol, a másik valami pikáns viccen nevetgél, ott meg a bérkocsiállomás parkettjén shimmyt lejt két alak. Orfeumi előtáncos mind a kettő, a frakk lötyög rajtuk, lábuk bokatekert figurákat vet az aszfalton, fent pedig a kocsin fejedelmi előkelőséggel stamperlizett a társaság, amely előttünk érkezett.

nemzeti szinü zászló nem alkalmazása részükről államellenes maga tartásnak minősittessék. Az üzletek és nem folytonos üzemü gyárak egész napon keresztül zárva tartandók, a borbély és hentesüzletek kivételével, melyek délelőtt 10 óráig nyitva tarthatnak.

Megsértett állami tekintély.

(Feljelentés egy letépett papirlap miatt.)

Nehány hete nyitották meg Aradon az állami munkaközvetitőt, a melyet ideiglenesen a munkaügyi felügyelőség egyik termében helyeztek el. A munkaközvetitő részére a lakáshivatal két szobás helyiséget utalt ki a Bulevardul Carol I. (Erzsébet körut) 30. számu házban. A napokban a munkaközvetitő vezetője a lakást el akarta foglalni, azonban nagy meglepetésére a szobák ujonnan voltak festve egy vámtisztviselő részére. Utána járt a dolognak és megtudta, hogy ugyanarra a lakásra az illető vámtisztviselő is kérvényt adott be a lakáshivatalhoz és abban a reményben volt, hogy a lakást rendelkezésére is bocsájtják. Tegnap délelőtt a munkaközvetitő vezetője hivatalos pecséttel ellátott papirlapot szegezett az ajtóra, amelyet a vámtisztviselő letépett. Miután ezzel az állami tekintélyt is megsértette: a munkaközvetitő vezetője azonnal feljelentést tett ellene a rendőrségen.

— **Boxbajnokok az alkoholcsempészek ellen.** *Washington.* Newyorkban az Atlantika tengerhajózási társaság boxbajnokokat volt kénytelen felfogadni, hogy a hajókat megostromló alkoholcsempészeket távoltartsa.

— Tessék a tormás! — kiáltja a korhelyek éjszakai csemegéjét a virstliárus. — Friss és meleg...

Esznek, isznak, adomáznak, ürül az üveg. Aki nagyon elázik, azt sem dobják ki, hanem a kocsimosó bár-tulajdonos leülteti egy lóitató üres pitlire, előzékenyen. Jó kis társaság. Jogászok, szinészek, bankfiuk, parkettáncosok, fő pincérek, cigányprimások s a világváros lélekvesztő éjszakájának minden édes és mostoha fia itt gyülekezik vagy a többi pitli-bárban, a körutakon, a Király-utca sarkán, a József-téren, a Semmelweis-utcában stb. éli gondtalan bohém életét, mig jön a hajnalpirkadás. Ekkor a kocsimosó hangosat kiált:

— Fajránd, uraim! A korcsmákat már nyitják...

Fehéredik az ég, mint a szegény nők arca, kik könnyes szemmel várják otthon az éjszaka tizenhárompróbás korhelyeit. A társaság kihörpinti poharát, fizet és oszladozik (olyik angolosan megszökik), a bár-tulajdonos pedig bezárja pirinyó üzletét, kezébe veszi a hosszu cirokseprőt és a néptelenedő kocsiállomásról kisepri az éj hangulatát...

A Kornis-betörők a biróság előtt.

(A cigaretta-papir csempészés. — Tálay éhes.)

Érdekes ügyben tárgyalt ma az aradi törvényszék büntetőtanácsa. Az eset maga elég gyakori, sőt kriminologiai szempontból a nagyközönség számára teljesen érdektelen is volna, ha nem azok lennének benne érdekelve, akik Arad egész lakosságát lázas izgalomban tartották még alig néhány hónappal ezelőtt. Tálay Gergely és Menyhért Gyula ma ültek először a vádlottak padján a törvényszék büntető termében. A két betörő neve mindenkinek élénk emlékezetében él még a Kornis-féle betörés óta. Szuronyos börtönőrök vezetik be az összeláncolt kezü gonosztevőket Kovács József táblabiró elé, hogy a törvény magas szine előtt feleljenek — a legelső bünükért. Még 1921 tavaszán külön-külön és együttesen több nagy csomag cigaretta-papirt csempésztek át Magyarországból. Az árut aztán itt Aradon adták el Hamburger Cornél papirkereskedőnek. Hamburger, akit szintén kihallgattak ez ügyben, beismeri, hogy több izben vett papirt Tálayéktól, azonban nem tudott a papir csempészett eredetéről. Ebben az időben különben is nagy kinálat volt cigarettapapirban, mivel már jelezve volt, hogy ezt az árut állami monopoliummá fogják nemsokára nyilvánitani. A kereskedő a szokásos összeget fizette a papirért, 70—80 leit csomagonként. Hamburger állitását Tálay és Menyhért is minden tekintetben megerősitették. Ezután Rácz Vilma tanukénti kihallgatása következett. Nemrégen helyezték szabadlábra a Kornis-esetből. Jól táplált menyecske, biztos fellépésü.

— Nekem semmi közöm a dologhoz, mondotta. Én csak Tálay urat ismertem az édesanyja révén. Mikor Aradra jött, mindig nálam lakott. Cigaretta papirt azonban nem hozott az én portámra.

Ezután a biróság visszavonult határozathozatalra. A terem ablaka nyitva áll. Nehéz esőfelhők közül hirtelen kivillágit a nap. Most látni csak hogy milyen sáppadt a kis Menyhért. A csenevész, kevéssé degenerált külsejü gonosztevőnek ugylátszik, nem nagyon használt a tömlöc levegője. Tálay erős, robusztus ember. Az arca piros, csak a csuklóját bánthatja a ráerőszakolt lakatrajáró bilincs. Csöndesen ülnek, maguk elé meredten a vádlottak fényesre koptatott fapadján. A teremben mindenki őket nézi, az ügyvédek, az ujságirók, egy-két idecseppent idegen csak róluk beszél most. Hamburger a közönség és a biróság részére fenntartott helye között huzódó korlát nyitott ajtajához támaszkodik. Ugylátszik egészen idegen itt, vagy türelmetlen a sok dolga miatt és alig várja már, hogy a biróság visszajöjjön. Egyszerre csak odaszól neki Tálay:

— Hamburger ur, nagyon szépen kérnék valamit.

A papirkereskedő fáradt érdeklődéssel forditja oda a fejét. Tálay alázatosan, nehézkesen nyögi ki a szót:

— Nagyon nagy az étvágyam Hamburger ur, tessék szives lenni küldeni egy kis ennivalót... Éhezem.

Ezt már nagyon szomoruan mondja. Látszik rajta, hogy nem sokat koplalt életében és bizony a törvény szalonnátlan ciberéje mellett alázatossá válnak a hetyke legények.

Hamburger megigéri. Küld majd neki falatozni valót, hogy jól lakhassék. Nemrég még mindenki ugy beszélt róla, mint haramiáról. Ezek nem látták Tálayt éhesen. A törvényszék közben visszajött a terembe. Itéletet nem hozott, hanem áttette az ügyet a vámhatósághoz a szükséges jegyzőkönyvek felvétele végett.

Irodalom és müvészet.

*** A nyári szinkör heti müsora.** Kedden: Rosenkranz és Güldenstern, Odry Árpád vendégfelléptével. Szerda: Lyon Lea, Odry Árpád és Huzella Irén vendégfelléptével. Csütörtökön: Figaró házassaga. Odry Árpád vendégfelléptével. Pénteken' II. József csaszár. Odry vendégfelléptével.

*** Szinészet a megyében.** Néhány napja Krasznay Ernő jólszervezett társulata tart előadásokat Pecicán a közönség nagy tetszése mellett. Szombaton este Csepreghy Ferenc remekszép népszinmüvét, a Piros bugyellárist játszották. Az előadásnak érdekessége volt, hogy Szabó Gyula vendégként játszotta Csillag Pál szerepét. Játéka közvetlen és férfias volt; énekszámai általános tetszést arattak. Jól játszottak még Krasznay Ernő, K. Lendvai Karola, Pethes Ernő, Nagy László, Fehér Irén és Bihary. Peták János káplárt megkapó reálizmussal játszotta Farkos Béla. (S—d.)

*** A szinházi iroda hirei.** Odry Árpád kedden este egy világszerte is mert német vigjátékban a Rosenkranz és Güldenstern-ben folytatja sikeres vendégjátékát, melyben Rosenkranz szerepét játsza. Szerdán Bródy Sándor hires szinmüve Lyon Lea van müsoron, a cimszerepet mint vendég Huzella Irén, a rabbit Odry Árpád játsza. A darab budapesti bemutatóján Odry Árpád játszotta a rabbit és csak a 100-ik előadás után vette a szerepet Vágó Béla át. Odry Árpád annak idején szenzációs sikert aratott e szerepben. Az e heti müsor Odry Árpád felléptei alatt akként változik, hogy csütörtökön este Figaró házassága, mig pénteken Odry Árpád utolsó fellépésénél II. József császár van müsoron. Ezen előadások rendes helyárak mellett este fél 9 órakor kezdődnek és jegyek válthatók a téli szinház pénztáránál, valamint előadás előtt a nyári szinkör pénztáránál.

*** Dr. Nasta Mihály sikere a budapesti Operaházban.** Az Aradon is előnyösen ismert dr. Nasta Mihály, a hamburgi Operaház hőstenorja a mult vasárnap vendégszerepelt a budapesti királyi Operaházban. A Parasztbecsület Turidduját és a Bajazzók cimszerepét énekelte táblás ház előtt a közönség és a kritika egyöntetü legnagyobb elismerése mellett. Ugy tudjuk, hogy a budapesti Operaház igazgatósága és dr. Nasta között a legkomolyabb tárgyalások folynak a müvész állandó vendégszereplése tárgyában.

*** Haladás előadás.** Szépszámu közönség előtt folyt le a Haladás szombati előadása. A szokásos megnyitó szavak után Reich Lenke gyönyörködtette ügyes szavalatával a közönséget. Amikor a harmadik mü sorszám előtt a függöny felgördült, mindenki nagy meglepetésére Arad egyik kiváló népzenekara, az Albert Gyuszi bandája állt teljes diszben a szinpadon. Érdemes és dicsérendő munkát fejtettek ki az ambiciózus naturalista müvészek. Nagy Zoltán titkár egy életrevaló inditvánnyal lépett a közönség elé, amelynek kifejtését a legközelebbi alkalomra tartotta fenn. Csizmás Sándor Gellért Pál karnagy preciz kiserete mellett énekelt nehány kedves meleg dallamot, mig Maurer Lujza egy hosszabb lélegzetü költeményt szavalt el hatással. A zárószavak előtt Szőcs Béla énekét hallgatta a közönség. A sok illuzióval előadott dalokat ügyesen kisérte Kállay Magda. A szintársulat átköltözése miatt a legközelebbi Haladás előadás fél hatkor kezdődik.

*** Uj magyar opera.** Budapest. A Városi Szinház tegnap este egy magyar szerző uj operáját mutatta be. Az uj opera szerzője Klement Károly. Zenéjén megérzik, hogy tehetséges és termelésre képes, azonban igen gyenge oldala az ujdonságnak a szövege, melyet a zeneszerző Klement Károly irt.

*** A Városi Zenede hangversenye** május hó 28-án d. u. fél 5 órakor a Kulturpalotában.

Képviselőválasztás a szinháznál

(Alkotmányos harc a szinpadon.)

Ma délelőtt szokatlanul élénk és hangos volt a szinház hátsó része. Szinésznők és szinészek ágáló csoportja verődött össze és a gyanutlan sétáló ilyen hangfoszlányokat hallott:

— Szavazzatok Szendreyre!

— Arra is, de olyanra is, aki régi tagja az egyesületnek.

— No most meglátjuk, kiben bizik a társulat többsége?

Ennek a szokatlan szónoklatnak az a magyarázata, hogy a szintársulat megelőzve a vasárnapi választást, már ma gyakorolta alkotmányos jogát és egyszerre három képviselőt választott a május 30-án Bucurestiben összeülő szinész-parlamentbe. Az általános, titkos és egyenlő választójog alapján délelőtt háromnegyed tiz órakor kezdődött a szavazás a szinpadon. A választást Ocskay Mihály, mint választási elnök vezette. A szinésznők és szinészek három nevet irtak egy papirlapra és azt bedobták az urnába. A szavazatok összeszámlálása után kiderült, hogy a társulat legnagyobb bizalmát Szendrey Mihály birja, aki összesen husz szavazatot kapott. Ő lett tehát a szintársulat első képviselője. Második képviselővé 18 szavazattal Kallós József rendezőt választották meg. Sipos Zsigmond és Darvas Ernő a harmadik helyre 16—16 szavazatot kaptak. Közöttük tehát uj választást rendeltek el, amely már nyilt szavazással történt. A többség Sipos Zsigmond mellé állt s igy ő lett a harmadik képviselő. Szavazatot kaptak még Inke Rezső, Ocskay Mihály, Fáncsy Tamás és Szegő I. ifj. is. A beavatottak ugy tudják, hogy Szegőre egyik férfi-kollegája szavazott.

Arad képviselőt választ.

(Hogyan történik a szavazás? — Régen és most.)

A május 28-i vasárnapi nap régóta át nem élt izgalmakat hoz Arad polgárságának. Ujra választás előtt állunk s ez önkéntelenül eszünkbe juttatja a régi idők választási harcait, amikor a város heteken át a leghevesebb izgalmak között készült a nagy mérkőzésre. A helyzet azóta lényegesen megváltozott, most már nem csak pártok küzdenek Aradon a mandátumért, hanem népkisebbségek s megváltozott a választás törvényi rendje is. Az Erdélyben érvényes választási rendszert tulajdonképen csak most fogja megismerni Arad magyar választó közönsége. amely eddig passzivitásánál fogva nem vett részt a szavazásokban s igy időszerünek látszik megismertetni főbb vonásokban a ma érvényben levő választási törvény rendelkezéseit.

Romániában ezidőszerint háromféle választási törvény és ehhez képest háromféle választási rendszer is van érvényben. A törvényt még a volt kormányzó tanács készitette és az azóta kevés módositással ma is érvényben van. Aradon a választás két napra: május 28. és 29-re, vasárnapra és hétfőre van ugyan kitüzve, de az elnöknek módjában van a szavazás befejezését bármikor elrendelni, ha azt látja, hogy szavazók már gyengén jelentkeznek. Fontos ennélfogva, hogy mindenki megszerezvén választói igazolványát, amelyeket az 1919-ben összeállitott választói névsor alapján a városházán adnak ki, már vasárnap, még pedig lehetőleg a délelőtti órákban, jelenjen meg a lakhelye szerint illetékes választási helyiségben, nehogy elessék szavazati jogának gyakorlásától.

(Tilos! Tilos!)

A szavazás titkos. Minden szavazónak, aki a választási irodában jelentkezik, az elnök három szavazó cédulát ad át, amelyeken a jelölés lejártáig elfogadott jelölt neve szerepel. A szavazó e cédulákkal egy elkülönitett helyiségbe megy át, ahol egyedül kiválasztja annak a jelöltnek céduláját, akire szavazni akar. A magyarság aradi jelöltjének cédulája sárga szinü. Ezt a cédulát egy ugyancsak az elnök által átadott átnem látszó boritékba be kell helyezni, a boritékot le kell ragasztani s azt az elnöknek átadni, aki az igy elkészitett szavazatot érintetlenül az urnába helyezi. A kiválasztás alkalmával visszamaradó másik két cédulát az elkülönitett szobában e célra felállitott urnába kell dobni s ezeket a jelöltnek magával elhozni szigoru büntetés terhe mellett tilos. Ez a rendelkezés a titkosság kijátszásának megelőzését szolgálja és biztositja azt, hogy senkinek módjában ne legyen kikémlelni azt, hogy ki, melyik jelöltre adta le szavazatát. A boritékba egy szavazó lapnál többet betenni nem szabad és nem szabad a fel nem használt szavazó lapokat a szavazó helyiségből elvinni.

Kivételesen választói igazolvány nélkül is lehet szavazni, azonban az igazolvány nélkül megjelenő szavazó személyazonosságát az elnök előtt a választási helyiségben jelenlévők közül kettőnek kell igazolni. Minden szavazó valamennyi jelöltnek céduláját kézhez kapja, hogy kiválassza közülük azt, akire szavazni akar s ez azért történik igy, nehogy a választási elnök, vagy bárki a szavazó lapok fogyasztásának mérvéből következtetni tudjon a szavazatok állásáról. Azokat a szavazókat, akik a felnem használt lapokat a szavazói fülkében elhelyezett szekrénybe nem dobják, vagy szavazó jegyüket az elnöknek át nem adják, végül bárkit, aki a szavazás titkosságát bármiképen megsérti, rögtön felügyelet alá kell helyezni, hogy a választás tartama alatt senkivel érintkezni ne tudjon s nyomban meg kell inditani ellene a büntető eljárást.

(A cédulák felbontása.)

A szavazás befejeztével a szavazóköri elnökök összegezik a felbontott szavazó cédulákból kitünő eredményt, a választási elnök pedig ezeket összegezi s ehhez képest kihirdeti a választás eredményét. A győztes jelöltnek abszolut többséggel kell birnia, ami azt jelenti, hogy az érvényes szavazatoknak több mint felét meg kellett kapnia. Ha a jelöltek közül egy sem kap abszolut többséget, pótválasztást kell elrendelni.

Az aradi választások iránt már eddig is akkora érdeklődés nyilvánul meg, hogy az aradi mandátum sorsa valószinüleg már az első napon véglegesen eldől. Minden jel arra mutat, hogy a választók között többséggel biró magyarság jelöltje nagy többséggel fog a küzdelemből kikerülni. És ez fontos, mert a vasárnapi választás hosszu időre eldönti azt a kérdést, vajjon Arad mandátuma a magyarságot illeti-e meg.

A feledékenység vége.

(Mi van a boritékban?)

Egy aradi nagykereskedő S. A. kereskedősegédnek egy zárt levelet adott át azzal, hogy azt egy helybeli cég részére továbbitsa. S. A. végre is akarta hajtani a megbizást, azonban a cimzettet nem találta és délben, amikor hazatért, egy sürgöny várta, amely égetően fontos ügyben Budapestre szólitotta. A kereskedősegéd utlevelével a sziguranciára sietett, lepecsételtette azt, felült a vonatra és időközben teljesen meg feledkezett a megbizásáról. A levél felsőkabátjának belső zsebében volt és amikor a határon értékvallomásra került a sor, S. A. kijelentette, hogy nincs a megengedettnél több pénze. A pénzügyőri tisztviselő ekkor belenyult S. A. zsebébe és megtalálta a kérdéses levelet. Mikor ezt felbontották, 35 darab ezer leies bankjegy hullott ki belőle. S. A. ellen ekkor csempészés miatt megindult az eljárás. A mai tárgyaláson azonban beigazolást nyert az a körülmény, hogy a kereskedősegédnek egyáltalán nem volt tudomása a levél tartalmáról. ennélfogva a biróság felmentette.

A lupényi árvákért.

(Matiné a nyári szinházban.)

Néhány héttel ezelőtt, közel száz durva faragásu fakoporsó felett csukódott be örökre a lupényi fekete, szénporos föld. Az áldozatok éhes családot hagytak maguk után bizonytalanságban. Segiteni kellett ezeken azonnal. Az aradi munkásság elsőnek nyujtotta ki tegnap délelőtt segélyt kérő kezét a lupényi katasztrófa ügyefogyottai számára. Elismerésre méltó buzgalommal követték el mindent egy nivós matiné megteremtésére. Szendrey Mihály igaz érzéssel elmondott, gondolatokban mély bevezető konferansza. Annyira ünnepélyes, annyira stilusos volt, amennyivel csak a nagyon jóizlésü, megértő ember tud oltárt emelni szavakkal a legborzasztóbb eseménynek a mások bajának. Ocskay Mihály nagyszerü dispozicióval énekelte a Carmen Virágáriáját. Sipos Zsigmond jól választotta meg két versét Ady: Álmodik a nyomorját és Balla Miklós: Istenét. A szimbolizált gyászapotheozis tulprimitiv összeállitásu volt. Az Ember tragédiája Danton jelenete hatásos volt. A mulató jelenet egyáltalán nem felelhetett meg a matiné intencióinak és a nagy gyásznak, ami a tegnap délelőtti előadás tulajdonképpeni előidézője volt. Eltekintve ettől László Andor, Váradi Margit, Szabó Gyula és Ladiszlai nagyon jók voltak. (bgy.)

Hamisitott tej Aradon.

(Megvizsgálják a vámnál a tejet és vajat.)

Január elsején a belügyminiszternek egy rendelete jelent meg, a mely szerint tejet és tejtermékeket kizárólag állatorvosi engedélylyel szabad árusitani. Az állatorvosi engedélyeket azonban még a tej és tejtermékek árusitóinak nem osztották ki a városi állatorvosok, ezért a városi orvosi hivatal figyelmezteti a tej és tejtermékek elárusitóit, akár nyilt üzlettel birnak, akár a tejféléket a piacon árusitják, hogy személyazonossági igazolványukat állandóan hordják magukkal, mert ellenkező esetben az árut tőlük elkobozzák és vizsgálat nélkül megsemmisitik. Az orvosi hivatalnak erre az intézkedésére az adott okot, hogy az utóbbi időben nagy mennyiségü hamisitott tejet és egészségtelen vajat hoztak Aradon forgalomba és hogyha visszaélés esetén sikerült az illetőt letartóztatni, az hamis nevet mondott be. A napokban történt, hogy egy kofát letartóztattak hamisitott tej árusitásáért, aki az igazolás alkalmával azzal az ürüggyel, hogy személyazonossági igazolványát otthon felejtette, egy pecicai tanitónő nevét mondotta be. A pecicai tanitónőt természetesen tej hamisitásért elitélték, aki ezt meglepetéssel vette tudomásul, mert soha tejárusitással nem foglalkozott. Dr. *Cucu* Vazul városi főorvos előterjesztésére a város vezetősége elhatározta, hogy a vámoknál hatósági orvos jelenlétében megvizsgáltatja az Aradra behozott tejtermékeket és abban az esetben, ha azok hamisitottak vagy egészségtelenek, ott a helyszinen megsemmisitik. Ugyancsak megsemmisitik akkor is, ha a tejtermékek árusitójánál nincsen állatorvosi vagy személyazonossági igazolvány.

A rosszvizü kut.

(Módositják a városi szabályrendeletet.)

Arad város vezetőségéhez a napokban egy feljelentés érkezett, amely illetékes körökben érdekes vitára adott alkalmat. A feljelentés szerint a Strada Simeon Balint (Dessewffy-utca) egyik házában az ásott kut egészségtelen vizzel látja el a ház lakóit. A város vezetősége megbizta az orvosi hivatalt, hogy a kut vizét vizsgálja meg. A vizsgálat megállapitotta, hogy a viz káros baktériumokkal van telve és ivásra vagy főzésre nem alkalmas. Dr Angel István polgármester dr. Cucu Vazul városi főorvos, Herling Gyula városi főmérnök és Zádor Imre gépüzemigazgató ebben az ügyben ma délelőtt a mérnöki hivatalban szükebbkörü értekezletet tartottak. Az a vélemény, hogy kötelezni kell a háztulajdonost a vizvezeték bevezetésére, nem állta meg a helyét, mert a város szabályrendelete ilyen pontot nem tartalmaz. Különben is dr. Cucu Vazul főorvos a ház tulajdonosát erre fel is hivta, aki azonban egyenesen megtagadta a vizvezeték bevezetését. A főorvos hogy a kut vizét a lakók ne fogyaszthassák, petroleumot öntetett a kutba és ezzel a vizet élvezhetetlenné tette. Most az a helyzet, hogy a lakóknak nem áll jó ivóviz rendelkezésükre és kénytelenek a távollevő közkutból vizet hordani, ami nemcsak kényelmetlen, hanem tüzrendészeti szempontból is kifogás alá esik. A régi elavult városi szabályrendelet miatt ezért a vita meddő maradt. A vita folyamán azonban érdekes terv merült fel, amely szerint a tanács a legközelebb foglalkozik azzal, hogy ez elavult szabályrendelet csatornázásra és vizvezetékre vonatkozó pontjait megváltoztassa. Különben régi terve már a város vezetőségének, hogy a városi szabályrendeletet, amely a jelenlegi viszonyokra nem alkalmas, teljesen átdolgozza.

— **Biról kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Csillag* Róbert járásbirót Csikból áthelyezte Lipovára, *Fülöpp* Béla dr. ohisineui járásbirósági jegyzőt ugyanezen minőségben áthelyezte Baia de Crisbe (Körösbányára.)

Az uj zenész-generáció.

(Az Unger növendékek hangversenye.)

Unger Mór tanitványainak vasárnapi hangversenye több volt iskolai próbatétnél. A zenei előadás egészében most is ott lüktetett az a müvészi alkotó erő, mellyel Unger egy negyedszázad óta Arad város zenei életének felfrissitésében, elmélyitésében és irányitásában közvetlenül és közvetve a legnagyobb eredményességgel dolgozik. Unger tanár zenésznevelő müvészetét dicsérvén, szokás emlegetni Telmányit, Weilt, Bergert, Unger Ernőt, akik mint hüséges tanitványok hirnevük babérjából a mester homlokát is meg-megkoszorúzzák. A dicséret megérdemelt, mert Unger Mór a müvész ösztönös megérzésével felfedezvén a kiváló tehetségeket a pedagogus kifinomodott tudásával és önzetlen rajongásával nevelgeti. Mégis a nagyobb érdem, melyért Arad müvelt közönsége évenkint legalább egyszer méltán ünnepli igaz szeretettel Unger tanárt, a tömeglélek az a folyton fejlődő zenei fogékonysága, melyet negyedszázad óta munka- és versenytársaival Aradon igazi kulturerővé fejlesztett. Ennek az érdemnek kevéssé megfogható a kulturmértéke, de a látnitudók megtalálhatják az aradi Filharmonia munkásságában, vagy azokban a zenekari előadásokban is, melyek az Unger növendékek évvégi hangversenyének mindig kiemelkedő pontjai. Vasárnap is okkal lelkesedett a közönség azért a tökéletes munkáért, mellyel a mester nagyobbára csöpnyi gyermekekből olyan hegedükart tudott alkotni, hogy Vieuxtemps Réverie-jét Mendelssohn zongorahangversenyének kiséretét és Beethoven Fidelio nyitányát filharmonikusoknak is becsülethozó módon adta elő.

A magánszámok előadói közt több biztató tehetség van. A kis *Vásárhelyi* Gyurka az idén is a nagyjövőjü zongoratehetség hatását tette. Tavaly óta nemcsak erőben, de finomságban is gyarapodott. Már előrehaladott erős tehetség Deutsch Klári. Chopin Nocturnjét hangulatkeltő készséggel játszotta. Unger Luci Haydn variacióiban az apának müvésztehetségét csillogtatta a zongorán. Deutsch Rózsi a növendékek kitünő hegedükarkisérete mellett virtuoz biztossággal adta elő Mendelssohn G-moll zongorahangversenyének I. részét. Nagy tetszéssel adózott a közönség Bodnár Lászlónak is, aki Dohnányi rapsodiáját játszotta erővel teljesen. A hegedüsök közt a legkiválóbb volt Kubelka Ferdinand, aki tavaly óta technikában és kifejező erőben nagyot haladt, Schubert vonós négyesében — melynek nemes összhangjához Mály Béla, Mohos Zoltán és Fülöp Frigyes [illegible] sen járultak hozzá — és Wieniavszky 2 hegedühangversenyében tett erről tanuságot. Megértő és jókifejezésü hegedüsök Mály Béla 's Mohos Zoltán. Azt Beriot hegedühangversenyeért, ezt Vieuxtemps Polonaisejeért jutalmazták őszinte tepsokkal. Tetszetősen játszottak hegedün Gutzjahr Erzsi, Neuman Marika, Bodnár Klári és Fleischer Pál is.

A vonósnégyesekben és a zenekarban a filharmonikusok közül közremüködött Fülöp Frigyes, a meleghangu gordonkás és Doka Miklós a virtuoz nagybőgös. A közönség minden szám után szeretettel ünnepelte Unger Mórt is, a kit a müvészszobában szép beszéd del köszöntött Bodnár László, mikor átadta a mesternek az idei tanulók virágait és emléktárgyát.

(Sz—l l—n.)

Családi tragédia.

Volt aradi korosmáros megölte a feleségét és önmagát.

Tegnap délután megrendito családi tragédia játszódott le a hunyadmegyei Baia de Chrisen (Körösbányán). *Schweiger* Pál ottani kereskedő, aki azelőtt az arad-ségai Sárga korcsmát bérelte Arad városától, már régebb idő óta sulyos anyagi gondokkal küzdött. Hitelezői folytonosan zaklatták, sőt az utóbbi időben már a végrehajtó sem volt ismeretlen vendég a házban. A kereskedő feleségének egy évvel ezelőtt kisgyermeke született és ettől az időtől kezdve Schweiger ugyszólván buskomor lett. Ismerőseinek gyakran panaszkodott arról, hogy ha már ő nem lesz, vajjon ki fog enni adni gyermekének. Az anyagi gondokkal a családi per patvar is mind gyakoribb lett a háznál. A férj ideges volt és sokszor minden ok nélkül patáliákat csapott a feleségével. Nehány nap óta azonban egészen csendesen viselkedett. Nagyon jó volt a családjához és a szószoros értelmében dédelgette a hozzátartozóit. Tegnap délután Schweiger és felesége lepihentek. Három óra felé azonban a házban lakók hangosabb szóváltást majd sirást véltek hallani a lakásból. Nem sokat törödtek vele. A sirás egyszerre rémült sikoltozássá fokozódott. A házbeliek erre figyelmesebbek lettek és ekkor a lakásból gyors egymásutánban három lövés dördült el. Mikor kifeszitették a bezárt ajtókat, a szoba közepén holtan találták Schweigernét, nem messze tőle átlőtt szivvel feküdt a férje. Az ágyon feküdt az egyéves gyermek. Az apja valószinüleg ezt is megakarta ölni, azonban a golyó szerencsére csak surolta az apróságot, akinek az ijedtségen kivül alig esett komolyabb baja. Az esetről azonnal jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely az ottani járásbiróságot bizta meg a nyomozás lefolytatásával. A szerencsétlen véget ért kereskedő és felesége eltemetésére az ügyészség megadta az engedélyt. A megsérült kisgyermeket a rokonok vették gondozásba.

Sport.

Bajnoki mérkőzés.

(AMTE—CFR-Gloria 3:2 (2:0.)

A szeles idő dacára is erős küzdelmet vivott egymással a két csapat. A szerencse az AMTE-nak kedvezett és e győzelmével a bajnokság élére jutott. Az első félidő első felében a CFR-Gloria volt fölényben, de miután Szabó Livius inszakadást szenvedett, a CFR-Gloria tiz emberével visszaesést mutat, melyet az AMTE. kihasznál és Stoffa által a félidőt 2:0-ra végzi. A második félidőt a CFR-Gloria erős támadása vezeti be, melyből Vasváry szép goalt lő. Változatos játék után fault miatt tizenegyeshez jut az AMTE., de Auer lövését Szabolcsi szépen védi. A CFR-Gloria, noha Müller is megsérül és igy már kilenc emberrel játszik, Nyiri révén kiegyenlit. Pár perccel a befejezés előtt Vasáváry bilitólag handset vét, a megitélt tizenegyesből Auer megszerzi az AMTE. számára védhetetlen lövésével a győzelmet. Biró: Szedniesek. — MTK.—Egyetértés II. o. bajnoki mérkőzés 3:1 (0:1.) Biró Steinhübel. AMTE. II.—CFR-Gloria II. 4:0 (3:0.) AMTE. komb.—Egyetértés komb. 3:2. AMTE. ifj.—Egyetértés ifj. 3:0. Viktoria I. B)—MTK. I. B) 1:1.

— **Vidéki mérkőzések.** Unirea—ATE. 5:0 (0:0.) Az öt tartalékkal szereplő ATE. a második félidőben nem tudta kapuját a goalzáportól megvédeni.

— **Megalakult a német sportegyesület.** A Deutscher Sportverein (DSV.) vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg alakuló közgyülését a városháza közgyülési termében. Elnökké választották: Striegl József lyceumi tanárt, ügyvezető elnökké Neidenbach Ödönt, az ujaradi német reáliskola igazgatóját, főtitkárrá Hunyár Algernon árvaszéki ülnököt, titkárrá Dittrich Aurél megyei számvizsgálót, jegyzőkké Zichet és Teichert, pénztárossá Wohlmuth Jenőt, szertárossá Grau Ernőt, orvosokká dr. Luszt Ferencet és dr. Kraus Józsefet, ügyésszé dr. Schannen Bélát, számvizsgálókká Stampf Jánost, Angele Mátyást és Graf Sándort, választmányi tagokká Bischoff Ferencet, Bittó Miklóst, Gedeon Jánost, Lindner Józsefet, Naab Károlyt, Birkenheuer Józsefet, Sommer Sándort, Tóth Ferencet, Francke Györgyöt, Schreiber Hugót, Lenz N., Weissenburger Nándort, Fillip Jánost, Heil Pétert, Krohn Lénárdot, Ludwig Pétert, Lauthner Mátyást, Theiss Viktort és dr. Neff Ferencet. Az uj egyesület végül megbizta a vezetőséget, hogy az USE delegátusaival tárgyalásokat folytasson egy esetleges fuzió kérdésében.

— **Megjelent a Vidéki Sport** legujabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sportesemények.

— **Petrosényi S. C.—AMTE** barátságos football mérkőzés kedden, május 23-án délután 5 órakor az AAC pályán. A zsilvölgyi bajnokcsapat első aradi szereplése iránt nagy az érdeklődés. Előmérkőzés délután 3 órakor.

Az uj lakbértörvény

végrehajtási rendelete.

(Harmadik és befejező közlemény)

A törvény harmadik cikkéhez. Azok az albérleti szerződések, a melyek nem butorozott szobákra vonatkoznak, a háztulajdonos javára megkötötteknek tekintetnek. Az ilyen albérlőket a törvény közvetlen jogviszonyba hozza a háztulajdonossal, akit a törvény ennek következtében arra is feljogosit, hogy az albérlőktől a béreket beszedje. Természetesen a háztulajdonos köteles a főbérlő házbéréből a megfelelő összeget levonásba hozni. Hiánya a végrehajtási rendeletnek az, hogy nem mondja meg, vajjon a főbérlőnek 1914. évi béréből kell-e levonni az albérlő helyiségeire eső 1914. évi bérrészletet, avagy a főbérlőnek mai felemelt béréből az albérlő mai felemelt bérét? Az ugyanis nem mindegy, hogy mit veszünk a levonás alapjául, az 1914. évi bért-e, avagy a mait. Eltekintve ugyanis attól, hogy gyakran az albérlő a háromszoros, a vagy ötszörös béremelés alá esik, ugyanakkor, amikor a főbérlőtől csupán a békebeli kétszerese követelhető, — az minden egyes esetben kétségtelen, hogy a főbérlők csak előnyösen és mindenkor a békebeli bér többszörösének megfizetése mellett adták ki helyiségeiket az albérlőnek. Mindezt kellően mérlegelve, a törvény idevonatkozó rendelkezését ugy értelmezhetjük helyesen, ha megállapitjuk, hogy a főbérlő 1914. évi házbéréből kell az albérlő által birt helyiségekre eső 1914. évi bérösszeget levonni. Arról azonban szó sem lehet, hogy az albérlő által ma fizetett teljes összeg a főbérlő által ma fizetett felemelt bér összegéből levonassék, mert ezen eljárás által a törvényhozó szándékai ki volnának játszva, aki éppen azáltal óhajtott az albérletekkel való spekulációnak véget vetni, hogy az albérleti szerződéseket határozottan és minden kétséget kizáróan a háztulajdonos javára megkötötteknek jelentette ki.

A mellékdijak kérdéséhez. A miniszteri rendelet szerint a kéményseprés, a vizfogyasztás és szemétkihordás költségei feltétlenül a bérlőket terhelik. Nyilván elnézésből kimaradt a miniszteri rendeletből annak megállapitása, hogy kit terhelnek a lépcsőház megvilágitásának költségei? Mint hogy azonban az előbbi három mellékdijnak a lakókra való átháritását azzal indokolja a rendelet, hogy azok a lakóknak nyujtott szolgáltatások ellenértékét képezik, bizonyos, hogy a lépcsőház megvilágitásának költségei kizárólag a lakókat terhelik, miután a lépcsőház kivilágitása is az ilynemü szolgáltatások közzé tartozik.

A fentiekben ismertetett rendelet ugyan nem magyarázza meg a törvény összes vitás rendelkezéseit, némileg azonban mégis megkönnyiti az uj lakástörvény alkalmazását, megadván a biróságnak a zsinórmértéket arra, hogy a törvénynek egyes hiányos, avagy kevésse világos helyeit miképp értelmezzék. Dr. Székely Aladár.

HIREK.

Arany János tanitványa.

(Egy érdekes ember halála.)

BUDAPEST. Kóthi József, volt budapesti ügyvéd, később hevesmegyei földbirtokos 84 éves korában Budapesten elhunyt. Mint nagykőrösi diák kitünt kortársai között kiváló jellemével és tehetségével, amit az bizonyit legjobban, hogy hires professzora, Arany János, fiaként szerette. Ritka kitüntetés volt az, ha Arany valakit vendégéül látott magánál, az elhunyt pedig a vasárnapot a nagy ember társaságában, annak családja körében töltötte. Gyakran látták diáktársai, mikor Arany János Szilágyi Sándorral és a kis Kóthival a nagykőrösi öreg temető árnyas utain tette meg a napi sétáit. Szerénysége tiltotta, hogy ő valaha is kérkedett volna Arany János kitüntető bizalmával, ezt csak azok tudták, akik hozzá igen közel állottak. Mint fiatal pesti ügyvéd, hamar kitünt a többi közül, de az ügyvédi gyakorlatot a 80-as években fölcserélte a gazdasággal, ahol mint Hevesmegye egyik legjobb gazdája, általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett. Igaz magyar volt, fajának tipusa. Jellemé mindenütt példaképül szolgált.

— **Lapunk legközelebbi száma a keddi hivatalos ünnep miatt csütörtökön jelenik meg.**

— **A görög trónörökösnét megoperálták.** Bucuresti. Szombaton éjjel a királyi palotába távirat érkezett Athenből, amely szerint Erzsébet görög trónörökösnét ujból megoperálták. A kir. hercegnő állapota az operáció után javult, láza leszállt és nyugodtan aludt. Állapota kielégitő. Mariora kir. hercegnő tegnap este a királynétól táviratot kapott Athenből, mely szerint a hercegnő állapota javult, bár még nincsen túl a veszélyen. Minden remény megvan a felépüléséhez. Egy ujabb athéni jelentés szerint az operáció alkalmával harminc gramm vizet engedtek ki a trónörökösné tüdejéből. Az operáció után nyugodtan aludt. A királyi pár valószinüleg csütörtökön érkezik vissza Bucurestibe. (Rador.)

— **A pénzügyigazgató Oradea-marén.** *Margineantiu* Titusz aradi pénzügyigazgató ma délután Oradea-marera (Nagyváradra) utazott, ahol az erdélyi és bukovinai — szóval a volt osztrák-magyar monarchiából Romániához csatolt részek — pénzügyigazgatók az uj adók rendezésének és az adók kivetésének végrehajtása kérdésében tartanak értekezletet. A pénzügyigazgatóval utazott *Covrig-Rosianu* Mihály az aradi pénzügyigazgatóság adóügyosztályi főnöke is, akit név szerint rendelt ki szintén a bucurestii rendelkezés az oradea-marei értekezletre.

— **Kinevezés a városnál.** A városi prefekturára ma érkezett meg a belügyminiszter okirata, amely szerint a miniszter Popa Konstantint városi tanácsossá nevezte ki.

— **Zita Spanyolországban.** Páris. Funchalból jelentik, hogy Zita exkirálynné elutazott Spanyolországba családjával együtt.

— **Egy nappal később.** Az aradi államrendőrség kihágási osztálya felhivja a 23-ára megidézetteket, hogy a hivatalos szünet miatt 24-én jelenjenek meg.

— **Bratianu Párisban.** Páris. Millerand köztársasági elnök ma délután kihallgatáson fogadta Bratianu Jonel román miniszterelnököt, aki Genuából ideérkezett. (Rador.)

— **Aradi származásu papból komáromi apátplébános.** Az aradi származásu Mayer Imre párkánynánai plébánost, pápai kamarást, aki gimnáziumi tanulmányait Aradon végezte, Komáromban egyhangulag plébánossá választották és egyben a herceg-primás apáttá nevezte ki. Dr. Mayer Imrének az aradi Mayer és Major családok a rokonai.

— **Kun Béla közélelmezési népbiztosa.** *Bécs.* A Margareten járásbirósága előtt Soltész Pál dr. állott a minap vádlottként, amiért Bécs különböző szállóiban két éven hamis Martin Pál dr. név alatt tartózkodott. A vádlott avval védekezett, hogy Kun Béla uralma alatt Magyarország közélelmezési népbiztosa volt és attól tartott, hogy elhurcolják, ha megtudják az igazi nevét. A volt népbiztost 14 napi elzárásra és Ausztria területéről való kiutasitásra itélte a biróság.

— **Szőlővételek.** A Bacsilla-féle 32 kat. hold cuvini szőlőt és 30 kat. hold szántóföldet az összes élő és holt felszereléssel 2 millió 150 ezer leiért megvette Mutz Traján őrnagy. — Özv. Szente Vidorné paulisi 10 és fél kat. hold szőlőjét és 4 kat. hold parlag-földjét nyaralóval és felszereléssel együtt Bális István radnai vendéglős 580 ezer leiért megvásárolta.

— **A gyermeknapokat** mint minden évben most is megtartja az aradi anya és gyermekvédő Szövetség. A vezetőség ez idén Arad városában junius hó 17. és 18-án, a vidéken pedig 11. és 12-én tartja meg a gyermeknapokat. Az előkészületek már nagyban folynak, hogy a nagy szociális fontosságnak megfelelő keretekben és méretekben folyanak le a gyermeknapok. Minden bizonnyal megértő szivekre fognak találni a Szövetség kérelmei és felhivásai s a gyermeknapokon vallás és társadalmi külömbség nélkül mindenki ki fogja venni részét abban a munkában, a melyet a társadalom a szegény és elhagyott gyermekek megmentéséért folynak.

— **A „Tüz" uj száma.** A „Tüz"-nek, Gömöri Jenő nagyszabásu pozsonyi irodalmi folyóiratának most jelent meg az uj száma, amely nagy, vaskos, 160 oldal terjedelmü könyv. Az uj szám legnagyobb eseménye az az ismeretlen Petőfi-levél (Kossuth Lajoshoz.) Ignotus-nak egy őszinteségében és megirásában egyaránt jelentős Adyról való emlékezése, amely egy a „Tüz" által tervbevett „Ady-emlékezés"-sorozat első száma, valamint egy rövid, de megkapó verse van ebben a számban. Szép Ernő gyönyörü prózai irásokkal szerepel. A magyar müfordító-irodalom eseményei Franyó Zoltán eredeti kinai szöveg alapján készült kinai versforditásai a Shi-King-ből. Ezenkivül számtalan érdekes közlemény teszi változatossá az irodalmi folyóiratot.

— **A város kazánokat ad el.** Arad város müszaki bizottsága ma délután dr. Angel István polgármester elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a csatorna telepen levő két felesiegessé vált kazánt nyilvános árlejtés utján eladja a város.

— **Perjámos község 200 éves jubileuma.** A torontálmegyei Perjámos község ez évi augusztus hó 13., 14. és 15. napján kettős jubileumot fog ülni, még pedig a község alapitásának 200. és templom épitésének 150. évi jubileumát, melyet a község lakói nagy és fényes ünnepségek mellett készülnek megülni.

— **Kétórás sztrájk a dohányraktárban.** Ma délelőtt telefonon értesitették az aradi államrendőrséget, hogy a dohányraktár munkásai sztrájkba léptek. A rendőrség teljes készenlétben vonult ki a dohány raktárhoz, hogy az esetleges zavargásokat megakadályozza, azonban mire a rendőrség kiért, a sztrájk befejeződött. A sztrájk, amely összesen két óráig tartott, azért keletkezett, mert a munkások 5 lei napi béremelést kértek. Miután a munkásság vezetői az igazgatósággal megegyeztek, a sztrájk befejezést nyert

— **Házasság.** *Fias Ilonka Arad* és *Lakatos* Sándor *Székelyhid* áldozócsütörtökön délután 5 órakor házasságot kötnek az aradi ág. ev. templomban.

— **Elitélt dohányosempész.** Farkas Gyula aradi lakost a törvény szék vámcsempészeti tanácsa 3500 leire büntette, mivel csempészett dohányt árusitott.

— **A városi kaszálók bérbeadása.** Arad város kaszálóinak nyilvános árlejtésen való bérbeadása ma délelőtt történt meg a városi gazdasági hivatalban. A kaszálókat aradi és gáji gazdák vették bérbe, amelyeknek használatáért az árverési hirdetmény előirása szerint a termelt mennyiségnek háromötöd részét a városnak kell beszolgáltatni.

— **Késelés az utcán.** Csapár Béla 25 éves ujmikelakai bádogost tegnap éjszaka az utcán négy ember megtámadta. Előbb ütlegelni kezdték, majd az egyik kést rántott elő és azzal Csapár Bélát mellén és hátán sulyosan összeszurkálta. Csapár Bélát ma reggel vérben fagyva, eszméletlen állapotban találták az utcán és beszállitották a vármegyei közkórházba. Mikor Csapár visszanyerte eszméletét, elmondta, fogalma sincs arról, hogy kik támadták meg. Csapár állapota sulyos. A merénylők kézrekeritésére szigoru vizsgálatot inditottak.

— **Nyugdijas főtisztviselő öngyilkos kisérlete.** Vasárnap délelőtt a Városi kávéház előtt álló emberek izgalmas jelenetnek voltak szemtanui. A tér felől teljes sebességgel közeledett a kisvasut. Egy őszhaju uriember állt a sinek mellett s megvárta, mig a kisvasut a közelébe jut. Ekkor hirtelen végigvetette magát a sineken, de néhány közelálló bátor férfinek sikerült az öreg embert elkapni a kisvasut elől. Epstein szigu-ranca-detektiv is a megmentők között volt, aki saját autóján vitte az életunt öreg urat a lakására.

A MAGYAR SZÖVETSÉG ARADI TAGOZATA.

Arra kérjük szavazati joggal biró polgártársainkat, hogy a vasárnapi képviselő-választásra való tekintettel e hét szerda, csütörtök és pénteki napjainak délelőttjén a városháza tanácstermében okvetlenül jelenjék meg választási igazolványának kivétele céljából.

A Magyar Szövetség választási bizottsága.

— **Hatósági munkaközvetités.** Az aradi állami munközvetitő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást nyernek: 8 borbélysegéd, 5 vizvezetékszerelő-tanonc, 2 lakatos-tanonc, 1 asztalos Kuvinra, 4 asztalos Körösbökényre, 2 kertésztanonc egyik aradi kertészetbe havi száz lei fizetéssel és teljes ellátással. — Állást keresnek: 2 kereskedősegéd, 1 timár, 3 lakatossegéd, 1 kőmives, 1 kerékgyártó, 2 gépész, 1 motorszerelő, 1 pincemunkás, 1 cipész, 1 villanyszerelő, 1 gyárimunkás, 3 napszámos, 1 vizvezeték és villanyszerelő.

— **A Maros halottja.** A nadlaci csendőrség jelentése szerint tegnap a falu mellett egy ismeretlen férfi holttestét fogták ki a Marosból. Az aradi ügyészség a hulla eltemetésére az engedélyt megadta.

A földbirtokos bevarrt zsebe.

(Pénzcsempészet vádja alatt.)

Veszprémi Imre alba-juliai földbirtokos ez év januárjában Budapestre utazott. A határon a vámvizsgáló hivatalnok a földbirtokos bevarrt belső zsebében 8 ezer leit talált. Veszprémi ellen csempészés miatt indult meg az eljárás. Ügyében ma tárgyalt először az aradi törvényszék vámcsempészeti tanácsa. A földbirtokos tagadta, hogy csempészni akart volna és csupán a zsebtolvajoktól való félelmében varratta be feleségével az összeget. A pénzt ugyanis nem tudta Magyarországra bank utján átutaltatni, mivel egy sürgönyértesités folytán, amely Budapesten lakó öccse halálhirét tudatta vele, hirtelen határozta el magát az utazásra. A vádlott állitásait tanuként kihallgatott felesége is megerősitette, akit vallomására a biróság megesketett. Döntést az ügyben mégsem hoztak, mivel egy meg nem jelent tanu kihallgatását okvetlen szükségesnek tartotta a törvényszék.

A hét végén döntés várható az aradi kat. főgimnázium ügyében.

(A hitközség megbizottja Bucurestben.)

Az aradi római katolikus főgimnázium ügyében még mindig nincsen döntő fordulat. Az a haláridő, amelyet *Chrisan* Ascanu, a Moise Nicoara liceum igazgatója kitüzött a katolikus főgimnázium VIII. osztályu tanulóinak, hogy vizsgálatra jelentkezzenek az állami főgimnáziumban, ma járt le. Amikor a katolikus főgimnázium nyilvánossági jogát felfüggesztették, mindössze egy tanuló jelentkezett vizsgálatra. Ma, a jelentkezés utolsó napján még egy jelentkező akadt s igy mindössze két tanuló mutatkozott hajlandónak arra, hogy az állami iskolában tegye le vizsgálatait.

A magyar iskola ügyében ezen a héten bizonyára megtörténik a végleges döntés. Dr. *Velcsov* Géza ügyvéd, az aradi római katolikus egyházközség ügyésze ugyanis ma este Bucurestibe utazott, a hol felkeresi *Anghelescu* közoktatásügyi minisztert és iratokkal fogja beigazolni, hogy az aradi katolikus főgimnázium nyilvánossági jogát felfüggesztő rendelet tévedésen alapszik. Az egyházközség ügyésze bucurestii tartózkodása alatt mindent el fog követni, hogy a miniszter visszavonja a sérelmes rendeletet. Valószinü, hogy dr. Velcsov a hét végén már érdemleges döntéssel térhet vissza Bucurestből.

Döntsön a miniszter.

(Az Acsev és munkásai.)

Ma délelőtt az aradi munkaügyi felügyelőségen megjelentek az Arad Csanádi Egyesült Vasutaknál dolgozó munkások bizalmiférfiai és kérték egy uj kollektiv szerződés megkötését, amelynek jelentős pontja a bérkérdés végleges rendezése lenne. Ezenkivül még különféle munkafeltételeket tartalmazna az uj kollektiv szerződés. Az ACsEV. igazgatóságának képviselői kijelentették, hogy a szerződést mindaddig nem kötik meg, amig a közlekedésügyi minisztérium döntése meg nem érkezik. A vasutigazgatóság megbizottjai ugyanis a közlekedésügyi miniszter döntését kérték, mert szerintük az uj kollektiv szerződés megkötése nem tartozik az aradi munkaügyi felügyelőséghez. A mai tárgyalásról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a többi iratokkal együtt a munkaügyi miniszteriumhoz terjesztettek fel.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 22.) Dollár 145, márka 0.59, sokol 2.75, dinár 1.90, magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.75, bécsi kifizetés 67, berlini kifizetés 0.48 és fél, prágai kifizetés 2.76, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Május 22.) Berlin 170, Newyork 525, Milano 2695, Prága 997.5, Budapest 63, Zágráb 186, Bucuresti —, Varsó 13, Bécs 5.25, lebélyegzett osztrák korona 5.50.

Budapesti nyitás. (Május 22.) Napoleon d'Or 3360, dollár 856, márka 281, osztrák korona 8.80, leu 583, sokol 1608, dinár 1185.

Zürichi zárlat. (Május 22.) Berlin 168, Newyork 524.5, Milano 2682, Prága 997.5, Budapest 63, Zágráb 130, Bucuresti —, Varsó 13, Bécs 5.25, lebélyegzett osztrák korona 5.50.

Budapesti zárlat. (Május 22.) Napoleon d'Or 3850, dollár 870, márka 278, osztrák korona 8.85, leu 583, sokol 1631, dinár 1203, lengyel márka 19.50

— **Árlejtések a városnál.** A városi gazdasági szék ma délután árlejtést tartott a Neptun fürdő borbély üzletére, amelyre a legelőnyösebb ajánlatot Kardos Lajos nyujtotta be. Az ujvásártéren levő lacikonyhákra Reich Sándor, a szegény ha lottak részére meghirdetett 300 ko porsó készitésére Biró János asztalosmester és a tizoltók, mezőőrök és hivatalszolgák részére készitendő nyári ruhákra Jakabfi István és társa nyujtottak be a legolcsóbb ajánlatokat.

Aradi figurák.

A szinházi előnevető.

Nemcsak az ásitás ragadós, ragadós a nevetés is. Bizonyára ennek tudható be, hogy minden szinháznak — igy az aradinak is — megvan a maga hivatásos, ha ugy tetszik hivatalos „előnevetője", akit bátran számithatunk a szinház külszemélyzetéhez. Főhivatása a vig darabokban a hangulat csinálása. Az ő dolga kacagni, kacagni és kacagásával magával ragadni a publikumot. Az aradi előnevető kifogástalanul öltözködő fiatal ur, aki a szinház földszintjén feltünés nélkül viselkedik, a szomszédjaival beszélgetésbe ereszkedik és mint egy előkészíti őket arra, hogy ma majd jól lehet kacagni, mert a darab csupa ötlet és derü. A publikum elvégre szórakozni, mulatni jön a szinházba és ebben a feltünés nélkül, de mesterségesen preparált hangulatban várja a függöny fergördülését. Az előnevető igazi szerepe, akár a szinészeké most következik. Csak ugy lesi a szinpadon elhangzó szavakat s amint elhangzik az első pointe, magával ragadó kacagásban tör ki, oly kedves, szivből jövő és szivhez szóló kacagásban, mit „nagyszerü", „bájos", „jaj de jól" felkiáltásokkal füszerez, hogy vele kell nevetnie és lelkesednie az egész környezetnek, dacára annak, hogy a szinpadon voltaképpen nem is adtak okot a nevetésre, amely tisztára az előnevető müve. A fő, hogy a hangulat meg van csinálva s a többi megy aztán magától. A második felvonásban a hangulat rendszerint már annyira jó, hogy a publikumnak nincs is szüksége külön animálásra s önmagától nevet, az előnevetőnek most már nem a kezdeményezés, hanem a tulharsogás a hivatása.

Hogy az előnevető ingyen kapja a szinházi jegyet, az nem is túlságosan gavalléros honorálása az ő „munkájának" és érdemeinek. Ő nem egyes személyek mellett teremt hangulatot, mint példának okáért a hivatásos tapsolók, hanem az egész darab és a szinház sikerének érdekében fáradozik. Bizonyára sok vállalkozó akadna az ingyen jegy fejében arra a nevető szerepre, csakhogy nem minden ember tud ám ugy nevetni, hivatalosan szivből nevetni, hogy magával ragadjon. Erre külön kvalitások kellenek és az aradi előnevetőben ezek a kvalitások ugyszólván felülmulhatatlan mértékben vannak meg. Persze, hogy név szerint ki ez az előnevető, azt nem szabad elárulnunk, de aki csak egy kissé is jó megfigyelő, ráismerhet a szinházban, ha odafüfigyel, ahonnan rendszerint a legjobb izü kacagás csendül fel. Annyit elárulhatunk, hogy az illető, akár csak a bérlők, a földszintnek mindig ugyanazon a helyén ül.

Genua után.

(Hazatértek a delegátusok.)

LONDON. Lloyd George angol miniszterelnök ma visszaérkezett a genuai konferenciáról.

BUDAPEST. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter kedden fog visszaérkezni Genuából.

GENUA. A magyar küldöttség a kisebbségek kérdésében az értekezletnek átnyujtott memorandumban azt kéri, hogy a hatalmak hassanak oda a Népszövetségnél, hogy a Magyarországtól elszakitott területekre vizsgáló bizottságokat küldjenek ki, melyek jelentést tennének a népszövetségnek a kisebbségek helyzetének helyszini vizsgálata alapján.

BÉCS. Schober kancellár hazaérkezett Genuából. A kancellár hazaérkezte után azonnal miniszter-tanácsra ültek össze. A kormány tagjai. Minden valószinüség szerint át fogják nyujtani lemondásukat Hainisch köztársasági elnöknek.

Mozi.

• **A mozgóképszinházak keddi müsora.** Az Apolló szinház kedden utoljára vetiti a Prometheuszt. A kép, amelynek főszerepében a tüneményes szépségü Clara Wieth és a hatalmas müvészskálával rendelkező Gunnar Tolnaes játszák a főszerepeit, a keddi napon utoljára megy az Apollóban. Ugyancsak utoljára vetiti az Uránia szinház a Nordisk-filmgyár óriási sikert aratott legujabb remekét: a Románcot. A kép főszépségét főszereplőinek köszönheti, akik között ott találjuk Aage Fönst és Clara Wieth-et.

• **Madame Tallien az Apollóban.** A Bastille ostroma — Conciergerie szomoru rabjainak világa — az Ész istennőjének kultusza — Thermidor! — Robespierre elfogatása, majd lefejezése a Gréve-téren, utcai forradalom, mindezek a fejezetek együtt szerves összefüggésben a nagy forradalmat adják. Ezt adja vissza egyetlen film: Madame Tallien. Az utcai harcokban 6000 ember vesz részt és ehez aránylik minden egyes része a képnek. A főszerepben pedig Lydia Borelli káprázatos szépségével párosult müvészete nyujt felejthetetlenül szép szórakozást. A kép bemutatója szerdán lesz az Apollóban.

• **Hamlet az Urániában.** A Hamlet-vita során felvetődött a vélemény, hogy Hamlet nem fiu volt, hanem leány. Ezt a bizarrnak tetsző ötletet ragadta meg az Ufa-gyár, hogy egy olyan egészen különös képet alkosson, amely szokatlaságával és ujszerüségével valódi müvészi alkotás legyen. A gyönyörü meséjü kép előállitásánál sok követelménynek kellett megfelelni, hogy korhü, érdekes és szórakoztató legyen és a filmgyárnak sikerült munkája. Meg kell hagyni, hogy különösen szerencséje még a darabnak, hogy főszerepét, a női dán királyfit nem kisebb müvésznő játsza el, mint Asta Nielsen. Az Uránia szerdán először vetiti a képet.

LEGUJABB

Jubiláló egyetem.

BUDAPEST. A József-müegyetem fennállásának ötvenedik évfordulóján diszünnepséget rendeztek, amelyen Horthy Miklós kormányzó, dr. Habsburg József főherceg és Anguszta főhercegasszony is résztvettek. József főherceg beszédében a müegyetemnek Magyarország közgazdasági fejlődésében vitt szerepét méltatta. A kormányzó beszédében kijelentette, hogy fegyelem nélkül nem lehet rend és haladás és rosszul állana ennek az országnak a sorsa, ha nem a kormány, hanem a jogvédő irodák biztositanák ezeket a jogokat.

Egy misszió autókatasztrófája.

BUDAPEST. Ma éjjel Kerepes és Gödöllő között sulyos autószerencsétlenség történt. Az autóban a francia misszió nyolc tagja ült. Közülök kettő azonnal szörnyethalt. A szerencsétlenség oka az volt, hogy az utasok a sofőrtől azt követelték, hogy gyorsan hajtson, aki viszont sötétben nem vette észre, hogy a hidjavitás miatt az uttest el van torlaszolva.

A szovjet berlini követe.

BERLIN. Szovjetoroszország németországi nagykövetévé Krasszint nevezték ki.

Apró históriák.

Drága fiatalság. Egy vidéki anyakönyvvezetőhöz bekopogtatott egy iparosné külsejü asszony s arra kérte az anyakönyvvezetőt, hogy leányát — aki menyasszony — két évvel fiatalitsa meg. Egy mázsa lisztet igért ezért a müveletért. Az anyakönyvvezető szinleg belement a dologba és mikor az asszony behozta a lisztet a hivatalba, két detektivvel lefogatta. Megindult az eljárás és az asszonyt 6000 lei büntetésre itélte a biróság megvesztegetés miatt. A leány ellen — aki közben férjhez ment — az ura azonnal beadta a válókeresetet. Ez bizony, akármilyen tarka, mégis csak szomoru história. Lányok és asszonyok, okuljatok a menyecske esetéből, aki csak két esztendővel akart fiatalabb lenni, mint amenyi valójában volt és ugy megjárta, hogy legalább tiz esztendőt öregedett.

•

A csunya emberek. A história a Városiban történt a kártyaasztalnál. Két játékos összeveszett egymással, egy fiatalabbik és egy öregebbik. Mind a kettő arról nevezetes, hogy nagyon csunya ember, de különösen áll ez az idősebbikre. Miután már jól összeszidták egymást, a fiatalabbik felugrik és a következő szavakkal fejezi be az affért:

— Nem is értem, hogy egy ilyen szép testben hogy lakozhatik egy ilyen ocsmány lélek.

Figyelem! A legszebb és legolcsóbb nyári azsour ruhák és blousok, továbbá Combinék, házi ruhák és pongyolák dus választékban kaphatók Plesz Gyula női ruhaáruházában ARADON, Strada Col. Pirici (Vörösmarthy-u.) 3. A szinház hátsó bejáratával szemben. Külön francia és angol mérték-osztály ! :: Kérem áruházam megtekintését!

Herezeg Ferenenél.

(Nyilatkozat a „Gyurkovics-leányok"-ról.)

BUDAPEST. A nevezetes Gyurkovics-leányok nemzeti szinházi felujitása alkalmából felkerestük az illusztris szerzőt.

— A Gyurkovics-leányok iránt érdeklődik? A Gyurkovics-lányok története először vasárnapi tárcafolytatásokban jelent meg, s azóta több kiadásban kötetbe gyüjtve magyarul és számos külföldi forditásban. Ime — s a könyvtárpolc ról kivesz egymás után egy-egy kötetet — a svéd kiadás (Herczeg Ferenc. Flickora Gyurkovics. Forditotta: Azel Lundegärd. Stockholm.) Ez a dán. (Frokerne Gyurkovics af Franc Herczeg. Koppenhága.) Itt a cseh (Durkovicovy dcery. Prága.) Ez a spanyol. (Las hermanas Gyurkovics. Madrid.) Az orosz is megvan. (Zypkobnhebe Zephe.) Megjelent németül és angolul is. Ime a lengyel. (Gyurkovicsowny. Varsó. Még Evva Lajos fölkért, hogy irjak a Népszinház részére szindarabot a Gyurkovics-lányokból. Amikor a darabot elolvasta: nem találta eléggé megfelelőnek s én a darabom kéziratát széttéptem. Igaza volt Evvának s rájöttem, hogy a darab akkor lesz valóban Gyurkovics-lányos-darab, ha minden felvonás egy-egy Gyurkovics-lány eljegyzésével végződik. Igy kerül főkötő alá négy Gyurkovics-lány s a három kisebbik marad csak még vőlegény nélkül. Evva időközben megvált a Népszinháztól s felszólitott, hogy már most az uj darabot adjam a Magyar Szinháznak, melynek egyik főrészvényese volt. A Magyar Szinházban százötvennél több előadást ért s azt hiszem: ez volt az első nemzenés szindarab, mely egyfolytában ilyen sokszor szinrekerült. Még fiatalok voltunk s minden huszonötödik előadást pezsgős vacsorával ünnepeltünk meg a szereplőkkel s aztán reggelig eltáncoltunk. Később a Vigszinház felujitotta s gondolom: vagy negyven előadást ért el. Most a Nemzetiben kerül majd szinre igen érdekes szereposztással. Hogy melyik szinházban játszották a legjobban? . . . Mindegyikben másként adták, adják elő s mindegyikben jelentős müvészettel. A darab szinre került németül és angolul is s Amerikából került Londonba. Mindeddig nincs kinyomatva. A Gyurkovics-legenda a kötetbe foglalt történetből terjedt s a darab természetszerüleg más s nem akartam a legendát a darab kinyomatásával gyöngiteni, eloszlatni. De most már beleegyeztem, hogy a kiadóm könyvpiacra bocsássa.

A csatolt területek lakossága

(A lakosság egyharmada magyar.)

BUCUREST. A belügyminiszterium statisztikai igazgatósága most tette közzé a legutóbbi népszámlálás adatait, melyek szerint Erdély, a Bánság, a Körösvidék és Máramaros lakósai nemzetiség és foglalkozás szerint a következőképen oszlanak meg: Összesen 5,208,345 lelket irtak össze. Ezek közül 3 millió román, egy millió 178,000 magyar, (tehát az összlakosság egyharmad része) 514000 sváb és szász (10 százalék) és 171000 zsidó. A többi lakósok nemzetiségükre nézve szerbek, bolgárok és cigányok. Az összlakosság háromnegyed része földmi velő, mig egy negyed része iparos, kereskedő és intellektuális foglalkozásu. — A földmivesek közül 516168 öt holdon aluli birtokon gazdálkodik, 406000-nek nincsen földje, mig a többinek öt holdnál több földje van.

Csók — sorsolás.

(Egymillió 70 ezer korona a filmdiva csókja.)

BÉCS. Szombaton este nagy reklámmal csődituette a közönséget a bécsi Konzerthausbá a Cagliari Redoute jótékony előadására, amelyen többek között bemutatták *Liane Haid* filmdivának, a legujabb filmstarnak, egy uj alakitását. A plakátok azt hirdették, hogy Liane Haid is megjelenik és jótékony célra kifogják sorsolni egy csókját. A bécsi mozikban ma a legnagyobb sláger a Liane Haid-film, népszerübb ő, mint volt valaha Asta Nielsen s legutóbb akár Priscilla Dean vagy Mia May. Közkedveltsége általános, asszonyok és férfiak egyaránt rajongnak érte. A mulatság nagyszerüen sikerült, a filmdiva is megjelent. Következett a csók kisorsolása. Liane Haid kijött a pódiumra és nagy üdvrivalgás fogadta. A müvésznő fanyarul mosolygott és a benfentesek szájról-szájra adták tovább, hogy csak kelletlenül ment bele ebbe az attrakcióba, nincs inyére a dolog. A licitáció gyorsan ment, hamarosan eljutott egy millió osztrák koronáig s még ezt is 70.000 koronával tulkiáltotta egy fiatalember. Nagy is lett a szenzáció. Senki sem tudta, kicsoda a győztes, még az ugynevezett beavatottak sem ismerték a nevét, azt azonban sikerült kifürkészniök hogy *Joachim* porosz herceggel jött a mulatságra. A fiatalember föllépett a pódiumra, de megelőzőleg a Redoute rendező-bizottságának kiszolgáltatta a csekket 1,070.000 osztrák koronáról. Meghajtotta magát a filmdiva előtt, aki kezet nyujtott neki, ő pedig beérte egy kézcsókkal. A közönség békétlenkedett s mikor a győztes távozni készült a pódiumról, asszonyok és férfiak kórusban kiáltották:

— Nem gilt, ajkán kell megcsókolni!

Liane Haid ott állott az emelvényen s hajlandóságot mutatott rá, hogy sarkon fordul, de a közönség lármásan zugolódott:

— Itt maradni, meg kell adni a csókot!

A titokzatos fiatalember ismét hozzálépett, a filmdiva homlokát nyujtotta neki és a győztes homlokon csókolta. De aztán végérvényesen el is tünt a pódiumról. Igy mulatnak a nyomorgó Bécsben.

A szerkesztésért: KÁROLY JÓZSEF felel.
Cenzurát: Dr. Romul Mager.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon rokon, jóbarát és ismerősünknek, akik felejthetetlen drága férjem és illetve édes apánk ravatalára koszorut küldtek, részvétet fejeztek ki vagy a temetésen megjelentek, és ezáltal mélységes gyászunkban osztozva azt enyhiteni igyekeztek, ezuton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Özv. dr. Köpf Kálmánné és családja.

2368

Megnyilt az „ORIENT KÁVEHÁZ" terasza. Kitünő jégbehütött fagylalt, jegeskávé. Pontos kiszolgálás. Elsőrendü zenekar. 11586

Tordai portland cement és gipsz waggontételekben és kicsinyben, a hirneves karavánszákuli fehér darabos **mész** valamint 11587

Ia. boszniai carbid kapható: **Kornis Testvérek** ARAD, Bul. Reg. Maria (Andrássy-t.) 5. Telefon: 501 és 623. sz.

TALPAK, BORÖK, SZANDALOK nagybani elárusitása. Viszonteladóknak óriási árkedvezmény. TAFROF SEBESTYÉN-néi, viaduktnál szemben

Brilliáns köveket, arany és ezüst tárgyakat a legeslegmagasabb áron vesznek. — Óriási raktár Alpacca diszezüst tárgyakban és evőeszközökben. Olcsó szolid árak. 2829 **WEINBERGER FERENCZ** ékszerész. Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20.

Ha jó csokoládé bonbont akar On, akkor csak WOLF-féle Ujszentannai csokoládét kérjen. 1513

Az Aradi CFR. és ACSEV. mozdony és motorvezetők kara saját elvaséköre és segély egylete javára f. hó 25-én (áldozó csütörtökön) d. u. 1 órai kezdettel a városliget egész területén, jótékonycélu országos **népünnepélyt** rendez, melyre a tisztelt közönséget tisztelettel meghivja **a rendezőség.**

A zenét elsőrendü katona zenekar szolgáltatja. A legérdekesebb szórakoztatásról gondoskodva van, különösen kiemelendő: eredeti gőzmozdony menet kicsiben, müvészies táncok bemutatása, légteke, szerencsehalászat, zsákbafutás szamárverseny st.

Este 9 órakor szépségversennyel egybekötött zártkörü táncozmulatság a ligeti vendéglő nagytermében. 2266

Csodás hatásu arcszépitő és finomitó a Földes-féle **MARGIT-CREME** Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. Szeplők, májfoltok, bőratkák, ráncok, redők, minden bőrbaj pár napi használat után megszünnek. Az arc rozsás tide hamvas lesz. 10841 Dr. Földes és Hehs Aradon.

Dirnbeck István uri női ortopád cipész és felsőrész készitő Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 1. Vállal minden e szakmába vágó mérték utáni rendelést és javitást 2260

Egy bükkfagőzölésben jártas **szakembert** és egy **horizontalgatterest** keresünk. **Rusz Mihály és Fia,** Lugoj. 2297

Virág-palánta Vanillia, Saloca, Ageratur, Lobelia, Begonia, Petucsia stb., valamint nagy választék Pelargonium s sok szabadföldi és szobai növényekből. Beszerezhető: **Szabó** kertész-gazdasága, Pancota. 2238

Ócska vasat, rezet és fémet veszek, használható vasak nálam kaphatók. **Takács Sándor** Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 8. szám.

AZ IGAZI UTAT! díjtalan tanácsom révén találjátok meg a vigasztalan asszonyok. Mentsétek meg szakértőleg alkalmazott speciális szeremet. Szerezzétek azaz eset ne engedje magát csalódásokkal félrevezettetni. Speciális szerem a legfényesebben bevált. Szavatlok ártalmatlanságért, ellenőrző esetben az összes kölségeket megtérítem. Fr. H. Soltau, botanikerkőbe Hamburg 6, Postafiok. 12231

Szerszámok „Prompt" **Épitkezési vasalások Technikai áruk Emelőgépek** 10801 Állandó nagy raktár mindennemü csavar és szegecsárban. **Obernik és Drucker** Timisoara (Temesvár), József város, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca 12. sz.

Értesitjük tisztelt vevőinket, valamint a vasárló közönséget, hogy Aradon **Klein Sándor-cégnél, Minerva palota,** angol férfi-posztó és szöveteinkből állandó raktárt létesitettünk. Birtsch Import

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések dijat szavak szerint számitjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kivánt szavakat aláhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

„MARIA RADNA" Poszt Restante 45., levél ment május 5-ikén, e jeligére miért nem válaszol, jelezze e hó 31-ig. „Őszinte részvét". 2370

KI VOLNA hajlandó megismerkedni olyan garzon lakással rendelkező nővel, kinek még barátja nem volt. Leveleket „Vig özvegy" jeligére a kiadóhivatalba kér. 2359

Alkalmazás.

PERFECT szakácsot keresek privát Pansióba junius 15-re. Ajánlatok Reiss Tusnád-fürdő, Elsa-villa küldendők. 2309

FINOM férfi és női fehérnemű varrást vállalok. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 27. sz. 2342

PERFECT gép- és gyorsiró azonnal felvétetik. Románul tudók előnyben. Érdeklődni a lap kiadóhivatalában. 2358

HÁZIVARRÓNŐ önálló munkaerő sürgősen kerestetik. Cim Wallinger hirdetőiében. 12341

KERESÜNK egy perfect magyar, német gyorsirónőt, ki lehetőleg az ADLER-gépet ismeri. CSAK levélbeli ajánlatokat kérünk. Cim Kohn Armin és Fivére üvegnagykereskedés, Arad, Str. Buour 11. sz. 11587

MOSAST vállalok otthon. Ruszné, Str. Horia (Széchenyi-utca) 8. 11586

BEJÁROFŐZONŐNEK ajánlkozik azonnalra. Bul. Reg. Maria No. 3., házmesterrél. 11729

SZINDARABOK, zeneművek stb. másolását olcsó árban készíti egy szépirásu intelligens fiatal ember. Cim a kiadóhivatalban. 2365

ÉRETTSÉGIZETT urileány délutánonként 4—7-ig állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 2371

Vétel és eladás.

KÖNYVTÁRAKAT hangjegyeket magas árakon vesz Kerpel könyvkereskedése 12191

PLÜS ebédlő és futószőnyeg használt, megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 2333

GYÖNYÖRÜ FEHÉR RÓKA BOA egészen uj eladó. Megtekinthető az Aradi Ujság" kiadóhivatalában Fischer Elizpalota. 11895

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papirkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

EGY N. A. G. gyártmányu 30 lóerős kifogástalan üzemképes autó eladó. Bővebbet Kornis Testvéreknél, Bul. Regina Maria 5. 11588

MOTORT keresek megvételre cca 2—3 HP. 200 Woltos. Rácz József szikvizgyár, Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 4. sz. 1809

JÉGSZEKRÉNY üvegbélléssel, jókarban eladó. Lovich, Radna. 2366

EBÉDLŐ villanylámpa ágyhuzat, női cipő gyermek ruha, 140 cm. posztó eladó Str. Mocioni (Orczy-utca) 14. 2360

ELADÓ egy jókarban levő fehér gyermek kocsi. Strada Marasesti 40. földszint II. 2363

IZRAELITA templomban női és férfi ülés eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12341

KANÁRI MADÁR gyönyörüen énekel, nikkeles kalitkával együtt eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12341

ELADÓ jókarban levő balkaros és cilinder varrógép. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12341

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmirna arganmantszőnyegekért török kendőkért, antik és modern bútorokért, zongorákért modern és antik disztárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemü műbecsü régiségért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

ARANYAT magas áron veszek. Reiner József Lutheránus templom mellett. 12301

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kinai dolgokat, antik bútorokat festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket disztárgyakat és egész gyüjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyöket brilliansokat magas árban veszek. Leveleket „Pianino" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 12021

HERESZÉNA aradi határban (Gábordülő Csálai-erdő mellett) körülbelül 2 waggonnal eladó. Bővebbet Imbronyi Sándor Pécska-Szenttamás tanya 346. 2316

TELEFONFÜLKE teljesen uj olcsón eladó Str. Theodor Ciontea (Pöltenberg-utca) 6. 12338

EGY KILÓ zsir 81 Lei, 1 kiló liptai turó 20 Lei kapható: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) Madár-bódé. 2344

Ingatlan.

NÉGY SZOBÁS modern ház Str. Vulcan (Knézich-utcában) eladó. Értekezhető d. u. 2—5-ig Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 111. 2367

ELADÓ szép magánház a belvárosban. Bővebbet Str. Vicenti Babes (Kiss Ernő-utca) 10. 2334

HÁZAK pékséggel füszerüzlettel, korcsmával hentesüzlettel eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 12341

Üzletek.

ELADÓ MODERN FÜRDŐ. Cim a kiadóba. 2364

ELSZÁMOLÁSRA átadó vidéki vendéglő. Polgári vendéglő sörkölcsönnel átvehető. Vendéglő házzal részletre átadó. Bővebbet Cornul Vanatorului (Vadászkürt) kávéházban, Szerénél. 11730

Oktatás.

VIZSGÁRA tanulókat előkészitek franciául tanitok. Str. Kalvin 8. emelet. 12340

Különféle.

ELVESZETT egy barnafülü foxi kutya szájkosarral 1921-es centavai, megtalálója jutalomban részesül Strada Moise Nicoara (Petőfi-utca) 14. 11729

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni ugy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET" hirlapelárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAÁSZ ügynöksége Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6.

MANDL Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papirüzlet.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribunul Axente (Damjanich-utca) 14.

Id. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA" általános kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16

FRIEDMANN ingatlanforgalmi irodája utján Str. George Barilu (Rákóczi-utca) 1.

MANOMETER
és müszerek javitását vállalom:
GÁSPAR
müszerész
ARAD. Str. Horia 1.
Postán küld javitásokat pontosan eszközlök. 12291

Brilliáns köveket, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz: 12259
Hirsch Jenő órás és ékszerész
Strada Metianu (Forray-utca).

Szőllőbirtokosok figyelmébe!
Szőllőpermetezéshez nem kell többé drága rézgálic, mivel azt teljesen pótolja **német vegyészek** által feltalált
„NOSPERÁL"
Próbakisérlethez mintát **dijtalanul** rendelkezésre bocsájt használati utasitással minden érdeklődőnek
Mayer Richard és Tsa
cég Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18.
Telefon 285. 11582

Fényképek utlevélre, minden-féle igazolványra csinos kivitelben, a cső árban és gyorsan készülnek. Str. Eminescu 7. szám. Arad és Vidékével szemben. 2330

Nyaralók figyelmébe!
Utipodgyászát biztositsa minden kár ellen, egy utra vagy a nyaralás egész tartamára, békebeli feltételek mellett
11586
Lloydul Roman.
általános biztositóintézetnél, (Arad, Bul. Regina Maria 21. sz.) amely csekély dijtételek mellett megóvja Önt mindennemü károsodástól

12123—1922. szám.

TEMESVÁRI VÁSÁRHIRDETÉS.

Az idei pünkösdi országos vásár folyó évi junius hó 1-től junius hó 5-ig fog megtartatni Csütörtökön szarvasmarha- sertés- és juhvásár. Pénteken és szombaton lóvásár. Fára (ipari és gazdasági célokra) kész faárukra, gyümölcsre, gazdasági eszközökre ipari és kereskedelmi cikkekre nézve a kirakodó vásár illetve eladás mind a négy napon át tart.

Timisoara 1922. május hó 10-én.

VÁROSI TANÁCS.

Figyelmeztetés!

Az elkeritett állatvásártérre is szabad szekérbe fogott állatokat bevinni, de csak akkor ha a szekérbe fogott állatok is szabályszerü marhalevéllel vannak ellátva.

Szekérbe fogott lovak, ha eladásra szánva nincsenek a város területére, sőt a kirakodó vásárra is marhajárati nélkül jöhetnek be.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra junius hó 1-én csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve. 2362

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

HIRDETMÉNY.

A Nagyszentmiklósi Sörfőzde és Malátagyár r. t. tulajdonát képező Sannicolaul-Mareban (Nagyszentmiklós) a főutcában levő „Vulturul Negru" (Fekete sas) szálloda mely kávéházzal és étteremmel van összekötve, felszerelés és berendezés nélkül zárt ajánlat mellett eladásra bocsájtja.

A vételre jelentkezők kötelesek árajánlataiknak husz %-át készpénzben a nagyszentmiklósi Kerületi Gazdaköri Takarékpénztárnál vagy az I. Nagyszentmiklósi Takarékpénztárnál betétkénti minősitő óvadékot elhelyezni.

Az árajánlat a jelentkező vevővel szemben feltétlenül kötelező mig az eladó részvénytársaság igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson.

Ajánlatok 1922. junius hó 10-ig adhatók be.

Vevő köteles az összes bélyeg, átirási-illetéket és szerződés költségeit viselni.

Eladás esetén vevő vagy jogutódja köteles az eladott helyiség bármely részében kizárólag a Nagyszentmiklósi Sörfőzde és Malátagyár r. t. sörtermékeit árusitani.

Egyéb feltételek az eladó részvénytársaságnál tudhatók meg.

Az eladásra kerülő épületek bármikor megtekinthetők. 2361

NAGYSZENTMIKLÓSI SÖRFŐZDE ÉS MALÁTAGYÁR R. T. IGAZG.

Csütörtökön este inditunk tutárt Cluj (Kolozsvárra) magyar és cseh visumot 36 óra alatt közismert pontossággal szerzünk: **KELET hirlapiroda** Str. Alexndri (Salacz-u.) 1

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda Vállalat.